

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Band: 115 (2002)

Artikel: Societad Retorumantscha : Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun : rapport per la perioda dals 1. da schaner 2001 enfin ils 31 da december 2001

Autor: Giger, Felix / Tomaschett, Carli / Vincenz, Claudio

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-236760>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 13.10.2024

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Societad Retorumantscha

Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Rapport per la perioda dals 1. da schaner 2001 enfin ils 31 da december 2001

1. Redacziun e publicaziun
  - 1.1. Redacziun
  - 1.2. Publicaziun
  - 1.3. Stab da redacziun
2. Infrastructura, lavurs internas
  - 2.1. Cartoteca maistra
    - 2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra (electronica)
    - 2.1.2. Revisiun da la cartoteca maistra, renviaments
    - 2.1.3. Register dals chavazzins e renviaments
  - 2.2. Biblioteca
    - 2.2.1. Biblioteca electronica
    - 2.2.2. Liar cudeschs
  - 2.3. Documentaziun
    - 2.3.1. Register da las definiziuns tudestgas 1-10
    - 2.3.2. Indices dals toms 1-10
    - 2.3.3. Fototeca
    - 2.3.4. Bloc etimologic
    - 2.3.5. Nums propriis e nums locals
    - 2.3.6. Stadi da las bancas da datas
  - 2.4. Lavurs redacziunalas da controlla
    - 2.4.1. Preparaziun da las stgatlans per la redacziun
    - 2.4.2. Controlla da citats
    - 2.4.3. Correcturas reciprocas dals manuscrits
  - 2.5. Impaginaziun dals fascichels
  - 2.6. Autras lavurs internas
    - 2.6.1. Spediziun dals fascichels
    - 2.6.2. Prospect da reclama per il DRG
    - 2.6.3. Abunents dal DRG (stadi december 1994-2001)
  - 2.7. Forzas auxiliaras
  - 2.8. Dicziunari ed EED
    - 2.8.1. Apparats e reparaturas
    - 2.8.2. Programs
    - 2.8.3. Programmaziun e tgira dal sistem
  - 2.9. Microfilms CM e QMP
3. Lavurs externas
  - 3.1. Annalas 114 (2001)
    - 3.1.1. Impaginaziun
    - 3.1.2. Spediziun ed administraziun
    - 3.1.3. Bibliografia
    - 3.1.4. Prospect da reclama
  - 3.2. Restampas
  - 3.3. Cumissiun da nomenclatura
  - 3.4. Uniun Rumantsch Grischun
  - 3.5. Niev vocabulari romontsch sursilvan-tudestg
  - 3.6. Curatorium Vox Romanica
  - 3.7. Lectorats

- 4. Relaziuns publicas
  - 4.1. Visitas
  - 4.2. Infurmaziuns
  - 4.3. Congress, colloquis, occurrenz
  - 4.4. Assistenza ad examens
  - 4.5. Mediums
  - 4.6. Regals a l'Institut
    - 4.6.1. Regals a la biblioteca
    - 4.6.2. Auters regals
  - 4.7. Referats, publicaziuns
- 5. Instanzas
  - 5.1. Academia svizra per las ciencias morales e socialas (ASSMS)
  - 5.2. Cumissiun filologica dal DRG

1. Redacziun e publicaziun

1.1. Redacziun

stgatl	Chavazzins	Red.
304 b	LIUFA – LOB II (LÖ)	(Wi.)
305 b	LOCUZIUN – LODAR	(Gi.)
307	LORET – LOVAR	(Gi.)
308 b	LUF – LUFT	(Se.)
309 b	LULU I – LÜNETTA	(To.)
310 a	LUNG – LUOTTA	(Vi.)
311	LUPIGIAR – LUXAZIUN	(Se.)
312 a	LUXEMBURGAIS – LYZEUM	(Gi.)
313 a	MAAH – MADRINA I	(Wi.)
314 a	MADÜRANZA – MAGISTED	(To.)

1.2. Publicaziun, midada dals fascichels

Per spargnar custs, spezialmain ils considerabels custs da spediun, ha la redacziun proponì a la suprastanza da la SRR da publitgar davent dal volum 11 be anc fascichels dubels da 128 paginas e da gist cumbinar questa midada cun ina modernisaziun da la cuverta dals fascichels. La suprastanza è stada d'accord cun questa proposta da la redacziun. Il settember avain nus tramess als abunents l'emprim fascichel dubel dal volum 11, ils dus carnets 141/142. Els cuntengan ils chavazzins *le-levgiament*. Il december è i en stampa il fascichel dubel 143/144 cun ils chavazzins *levgiament-limitaziun*. El vegn a cumparair la fin da schaner dal 2002.

1.3. Stab da redacziun

Il stab da redacziun ha pudì vegnir amplifitgà quest onn grazia a l'augment da las plazzas da lavur da 6,8 sin 7,0 ch'è vegnì concedì generusamain da l'Academia svizra per las scienziass moralas e socialas (ASSMS). Dapi il schaner 2001 lavuran 9 persunas cun piazza permanenta en la redacziun: Felix Giger, charedactur 100%, Carli Tomaschett, redactur 100%, Claudio Vincenz, redactur 100%, Marga Annatina Secchi, redactura 80%, Kuno Widmer, redactur 100%, Juliana Tschuor, documentalista 70%, Anna-Maria Genelin, documentalista 50%, Brida Sac-Arquisch, assistenta da redacziun 80%, Alexa Pelican-Arquisch, assistenta da redacziun 20%.

Ultra da quai èn stadas engaschadas pliras persunas en funcziun auxiliara (guarda alinea 2.7).

2. Infrastructura, lavurs internas

2.1. Cartoteca maistra

2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra (electronica)

Dapi l'onn 1992 faschain nus noss excerpts sin via electronica. Dapi il 1996, l'onn da l'introducziun da la rait electronica e da las bancas da datas, faschain

nus quai cun l'agid d'ina banca da datas relaziunada cun il register electronic dals chavazzins e renviaments. Quel furnescha automaticamain ils lemmas che correspundan a las furmas excerptadas – cun excepziun dals omonims. Quests excerpts vegnan stampads ora sin palpieri e deponids en la cartoteca maistra. Els furman il medem mument nossa cartoteca maistra electronica (CME). Ils excerpts dals onns 1992–1996 che n'eran anc betg relaziunals vegnan integrads in pau a la giada da nossas assistentas en collavur cun la redacziun. Actualmain cuntegna la cartoteca maistra electronica 39'811 endataziuns, 4235 daplì che l'onn passà.

L'onn 1998 avain nus decidì da desister per insaquants onns da far novs excerpts.

2.1.2. Revisiun da la cartoteca maistra, renviaments

Las inconsequenzas en las variantas da scripziun da las gruppas consonanticas *schm-/sm-* e *schn-/sn-* han l'assistenta da redacziun Alexa Pelican ed il chaurredatur eliminà en 15,5 uras. La procedura ha purtà l'aschunta da 252 cartas en la cartoteca maistra resp. 252 furmas per il register electronic dals chavazzins e renviaments.

2.1.3. Register dals chavazzins e renviaments

Quest register electronic pretenda ina tgira permanenta. Mintga stgatla che vegn redigida e mintga fascichel che cumpara cumporta midadas en la structura lexematica, agiuntas da renviaments e spezialmain l'aggiunta dal volum e da la pagina tar mintga chavazzin e rinviamet. L'assistenta da redacziun Alexa Pelican ha impundì 45 uras be per endatar las midadas ed agiuntas dal fascichel dubel 141/142.

En il decurs da la lavur da redacziun sa mussi adina puspè ch'ina gronda part da las furmas dialectalas e litteraras na figureschan betg sco rinviamet en lur lieu alfabetic. L'aschunta da questas furmas ha augmentà il register electronic dals chavazzins e renviaments per 1003 unitads da 154'654 sin 155'657 endataziuns.

2.2. Biblioteca

2.2.1. Biblioteca electronica

Il catalog electronic da nossa biblioteca è creschì quest onn per 2394 titels, da 20'416 sin 22'810. Quai na vul betg dir che nus hajan cumprà tants cudeschs. Nus avain integrà en nossa biblioteca ils dus registers da las Annalas 1–75 e 76–100 cun circa 1600 titels.

L'eliminaziun da las numerusas inconsequenzas en la registraziun dal material vegl è in pensum che vegn ad occupar la bibliotecara er per ils proxims onns.

2.2.2. *Liar cudeschs*

Chalenders, periodics e collecziuns vegnan liads regularmain. Cun ina tscher-ta regularitad sa tracti er da laschar reliar cudeschs che nus duvrain fitg savens e che crodan tgunsch or da las cuvertas. Grazia a questas revisiuns che nun èn adina bunmartgà po nossa biblioteca da lavur vegnir mantegnida en in bun stadi.

2.2.3. *Regals a la biblioteca*

Guarda sut alinea 4.6.1.

2.3. *Documentaziun*

2.3.1. *Register da las definiziuns tudestgas 1-10*

Nus avain surlavurà il register ed eliminà las endataziuns dublas che sa resultatavan da l'indexaziun manuala originala dals toms 1-8. Il register cumplet (toms 1-10) cumporta ussa 75'933 endataziuns. L'exemplar sin palpìri da las definiziuns tudestgas dal tom 10 è stampà e sto be anc vegnir lià.

2.3.2. *Indices dals toms 1-10*

L'assistenta da redacziun Brida Sac-Arquisch ha cuntinuà e terminà las lavurs da preparaziun per l'endataziun dals registers «Etyma, Sachen, Präfixe, Suffixe» dals toms 1-8. Quest material sa chatta uss en las bancas da datas correspudentas e sto anc vegnir controllà e curregì. Ils indices dals toms 9-10 sa chattan gia en las bancas da datas en stadi controllà e terminà.

2.3.3. *Fototeca*

L'endataziun da las fotografias è vegnida cuntinuada er quest onn da dunna Mina Clavuot. La fototeca cuntegna ussa 17'302 fotografias. Nus faschain attent il lectur che nus avain sbaglià l'onn passà en noss rapport annual las cifras da las fototecas «DRG» e «Chasa purila». L'endataziun da las fotografias da la «Chasa purila» è terminada. En la fototeca «DRG» vegn registrà cuntinuadamain il nov material fotografic, q.v.d. fotografias che ans vegnan regaladas u talas ch'ìls redacturs fan sezs. Nus avain digitalisà e registrà 770 fotografias d'inscripziuns che Max Kettner (Stuttgart) ha regalà a l'Institut. Ultra da quai avain nus digitalisà 177 fotografias or da differents albums ed ordinaturs che sa chattan en l'Institut. Nus avain anc plirs albums che ston vegnir digitalisads.

2.3.4. *Bloc etimologic*

Student Andi Brunner e dunna Mina Clavuot han copià ils chavazzins dal bloc etimologic en ina banca da datas programmada per quest intent. Questa banca è liada relaziunalmain cun ina banca da datas che serva per l'excerpa-

ziun e deposiziun electronica dal nov material etimologic. Il material endatà basegna anc ina controlla davart da la redacziun.

2.3.5. Nums propriis e nums locals

Nus resentin adina puspè il basegn d'avair in svelt access a las differentas variantas idiomaticas (scripziun e pronunzia) dals nums propriis e dals nums locals. Questas duas bancas da datas duaian cuntegnair en ina emprima fasa ils nums cuntegnids en ils vocabularis pratics. La lavur d'endataziun è previssa per l'onn 2002.

2.3.6. Stadi da las bancas da datas

Datotecas	Datas 31.12.98	Datas 31.12.99	Datas 31.12.00	Datas 31.12.01
1. Cartoteca maistra				
1.1. Chavazzins e renviaments	146654	152274	154654	155657
1.2. Excerpts (CME)	27657	29121	35576	39811
2. Biblioteca	18637	19475	20416	22810
2.1. Register auturs	15559	16397	17287	19657
2.2. Register scursanidas da litteratura	3078	3078	3129	3153
2.3. Register dals manuscrits	-	-	-	-
3. Register da materias	-	-	3771	-5124
4. Fototeca	1385	7760	12232	17302
4.1. Derichsweiler	12	1635	1635	1640
4.2. Meisser		34	34	3830
4.3. DRG	1373	4118	4152	5211
4.4. Chasa purila		1973	6315	6611
4.5. Autras			96	10
5. Adressas (abunents, correspundents etc.)	2581	2667	2684	2728
6. Indices toms				
6.1. Etimons 1-10	1244	1244	1791	13989
6.2. Materias 1-10	2433	2433	4517	24824
6.3. Fonetica 9-10	919	919	2913	2913
6.4. Morfologia 9-10	598	598	943	943
6.5. Sintaxa 9-10	1271	1271	1904	1904
6.6. Furmaziun dals pleds 9-10	348	348	430	430
6.7. Prefixs 1-10	472	472	522	1755
6.8. Suffixs 1-10	1683	1683	2546	13441
6.9. Lexicologia 9-10	1046	1046	2266	2266

6.10. Caracteristica 9-10	687	687	1533	1533
6.11. Illustraziuns 1-10			79	666
6.12. Definiziuns tudestgas 1-10	83209	83209	83209	75933
6.13. Sinonims e renviaments			473	926
7. Scursanidas				
7.1. Scursanidas generalas	651	651	651	651
7.2. Scursanidas lieus	148	148	148	148
7.3. Scursanidas problematicas	108	128	129	136
7.4. Scursanidas e survista biblas	81	81	81	81
7.5. Survista periodicas (annadas)	1427	1427	1427	1427
7.6. Cronologia vocabularis rum. (mascra)	0	0	0	0
7.7. Register translaziuns	111	111	121	125
7.8. Register carnets OSL	207	207	207	207
7.9. Tabellas da suffixs	148	148	148	148
7.10. Alfabet grec (mascra)	0	0	0	0
7.11. Segns fonetics (mascras)	0	0	0	0
7.12. Sinopsas ovras Muoth, Castelberg		134	134	134
7.13. Reglas da redacziun				4
8. Flora				
8.1. Flora DRG (redigì)	862	910	910	1035
8.2. Flora Planta (questiunari)			2389	2389
9. Questiunari fundamental				
9.1. Dumondas			1650	13806
9.2. Respostas				
10. Bloc etimologic				
10.1. Lemmas				27977
10.2. Excerpts				-
11. Register da las chanzuns rum. (incipit)				-
12. Nums				
12.1. Nums propriis				-
12.2. Nums locals				-

2.4. Lavurs redacziunalas da controlla

2.4.1. Preparaziun da las stgatlàs per la redacziun

Dapi il schaner 2000 s'occupa la documentalista Anna-Maria Genelin da questa lavur. Da mez avust fin mez october ha nossa anteriura documentalista, Ingrid Alexandre, gidà ella a far questas preparativas; ella ha preparà las stgatlàs 315 e 316.

2.4.2. Controlla da citats

Brida Sac-Arquisch ha controllà ils ms. *liufa-lob* (Wi. 304), *loba-lodar* (Gi. 305), *loret-lovar* (Gi. 307), *lovaunt-luft* (Se. 308), *luftagear-lünetta* (To. 309) e *lupigiar-luxaziun* (Se. 311). Ella ha impundì per questa lavur 239 uras.

2.4.3. Correcturas reciprocas dals manuscrits

Per questas correcturas ha il charedactur duvrà 85 uras, Carli Tomaschett 255 uras, Claudio Vincenz 226 uras, Marga Annatina Secchi 104 uras e Kuno Widmer 200 uras.

2.5. Impaginaziun dals fascichels

L'impaginaziun e formataziun dals fascichels dubels 141/142 (paginas 1-128) e 143/144 (paginas 129-256) fin al «bun per la stampa» han las assistentas da redacziun fatg en il spazi dad 84 uras da lavur.

2.6. Autras lavurs internas

2.6.1. Spediziun dals fascichels

La spediziun dal fascichel dubel 141/142 e la controlla dals pajaments èn vegnidas fatgas da nossas assistentas da redacziun.

2.6.2. Prospect da reclama per il DRG

Marga Annatina Secchi ha creà in prospect da reclama per il DRG che ha chattà in bun resun.

2.6.3. Abunents dal DRG (stadi december 1994-2001)

Onn	Numer da l'ultim. fasc.	Fasc. cun quint			Toms cun quint	Total cun quint	Fasc. e toms gratuits			Total abunents
		int.	ext.	total			stgomi	gratuit	total	
1994	120	401	116	517	11	528	15	38	53	581
1995	124	402	114	516	11	527	15	39	54	581
1996	127	400	118	518	11	529	15	35	50	579
1997	129	410	131	541	13	554	13	33	46	600
1998	133	396	142	538	15	553	12	34	46	599
1999	137	385	138	523	17	540	12	35	47	587
2000	140	376	140	516	19	535	12	34	46	581
2001	142/143	374	140	514	18	532	12	34	46	578

2.7. *Forzas auxiliaras*

Dunna Mina Clavuot ha lavurà dal schaner al december dus dis l'emna, en tut 664 uras. Ella ha terminà la digitalisaziun ed endataziun da las fotografias da la collecziun «Retschertga da la chasa purila», ha endatà la gronda part da las fotografias «Meisser» ed ultra da quai ina part dals lemmas dal «Bloc etimologic». Il student Andi Brunner ha lavurà 325 uras. El ha controllà ils indices dals toms 1-9, terminà il register da las definiziuns tudestgas dal tom 10, endatà ina part dals lemmas dal «Bloc etimologic» ed il register da las Annalas 1-100. La studenta Bettina Berther ha lavurà il december 2000 ed il schaner 2001 in di l'emna (63 uras) vi da nossa fototeca.

Il student Cla Riet Rauch ha lavurà dals 7-15 da matg. El ha cumenzà cun la registraziun e digitalisaziun da las fotografias d'inscripziuns che M. Kettner ha regalà a l'Institut (48 uras).

Il student Matteo De Pedrini ha cuntinuà dals 30 da fanadur enfin ils 10 d'avust cun questa lavur d'endataziun (73 uras).

La studenta Madlaina Semadeni ha lavurà dals 2-17 da fanadur e dals 8-12 d'october 158 uras. Ella ha terminà la lavur vi da las fotografias da Kettner e revedì la biblioteca electronica, transportond l'onn da publicaziun dals titels cuntegnids en il register da las scursaniziuns da la litteratura citada en il DRG dal champ «indicaziuns bibliograficas» en il champ «onn da publicaziun».

Dals 19-23 da favrer e dals 20 d'avust fin ils 21 da settember ha dna. Ingrid Alexandre preparà las stgatlats 315 e 316 per la redacziun (217 uras).

2.8. *Dicziunari ed EED*

2.8.1. *Apparats e reparaturas*

Per pudair lavurar pli speditiv avain nus engrondì las memorias da lavur da differents apparats (1037.- frs.) e cumprà in aparat d'occasiun Apple PM 7600 (900.- frs.).

Per savair segirar ed archivar nossas bancas da datas e noss ulteriur material electronic sin discs cumpacts avain nus acquistà in registratur per discs cumpacts (785.- frs.).

Suenter prest 10 onns d'adieuer avain nus stuì remplazzar ils dus moniturs vegls en il biro dal charedatur ed en il secretariat (5045.- frs.).

Nus avain gì differentas reparaturas custusas quest onn, spezialmain il server ans ha chaschunà differentas problems:

A l'entschatta da l'onn avain nus stuì remplazzar ina platta da memoria dal server (1145.- frs.), la stad aveva il girapindels cumenzà a stgarpar ils pindels (1521.- frs.).

L'aggregat d'urgenza per il server è vegnì donnegià ina notg cun l'interrupziun da l'electricitad entras il cametg ed ha stuì vegnir remplazzà (733.-frs.).

Ultra da quai avain nus stuì laschar reparar il stampader laser 16/600 (460.- frs.).

2.8.2. Programs

Per pudair leger documents PC/Windows avain nus cumprà il program da conversiun MacLink Plus (310.- frs.) ed il program d'emulaziun Virtual PC (420.- frs.).

2.8.3. Programmaziun e tgira dal sistem

Joel Giger ha impundì 148 uras per programmar ed optimar nossas bancas da datas, tgirar il sistem, la rait da communicaziun electronica e nossa pagina d'internet.

2.9. Microfilms Cartoteca maistra (CM) e Questionari Melcher/Pult (QMP)

Ils 18 da december avain nus surdà ils microfilms menziunads sco depositum a l'Archiv chantunal. Ils 86 microfilms ch'eran stats archivads fin a quest datum tar l'Uffizi federal per il provediment economic naziunal sa chattan en duas chassetas da fier serradas cun clav sut la signatura D XI/4. L'Archiv chantunal magasinescha las duas chassetas gratuitamain. Las clavs sa chattan en l'archiv dal DRG (busta en l'ordinatur «Microfilm, sajüraunzas»).

3. Lavurs externas

3.1. Annalas 114 (2001)

3.1.1. Impaginaziun

Brida Sac-Arquisch ed Alexa Pelican han copià ed impaginà las 326 paginas en il spazi da 185 uras.

3.1.2. Spediziun ed administraziun

La spediziun e la controlla dals pajaments èn vegnidas fatgas da nossas assistentas da redacziun.

3.1.3. Bibliografia

Juliana Tschuor ha cumpilà la bibliografia rumantscha per las Annalas 114 (2001).

3.1.4. Prospect da reclama

Il president da la SRR Cristian Collenberg e Marga Annatina Secchi han creà in prospect da reclama per las Annalas.

3.2. Restampas

Claudio Vincenz ha sclerì las damondas da dretgs d'autur e fatg ils preparativs per in prospect d'empustaziun per la restampa da las suandantas monografias

linguisticas: JOSEF HUONDER, *Der Vokalismus der Mundart von Disentis*. Erlangen 1900; JOHANN LUZI, *Lautlehre der subselvischen Dialekte*. Erlangen 1904; C. MARTIN LUTTA, *Der Dialekt von Bergün und seine Stellung innerhalb der rätoromanischen Mundarten Graubündens*. Halle 1923; ANDREA SCHORTA, *Lautlehre der Mundart von Müstair*. Paris, Zürich, Leipzig 1938. Il prospect, arranschà da Marga Annatina Secchi, vegn tramess als abunents dal DRG cun la spediziun dals proxims fascichels.

3.3. *Cumissiuun da nomenclatura*

Carli Tomaschett e Kuno Widmer èn stads occupads sco commembers da la Cumissiuun da nomenclatura dal chantun Grischun 19 resp. 22 uras cun lavurs da controlla vi da glistas da nums locals ed auters pensums.

3.4. *Uniun Rumantsch Grischun*

Per ils dus cudeschs «Amfibis» ed «Utschels» avain nus impundì quest onn ca. 400 uras.

Il lectorat dal cudesch «Utschels» tras Marga Annatina Secchi, Kuno Widmer e Felix Giger ans ha custà 200 uras. Per l'impaginaziun avain nus impundì anc ina giada 150 uras.

Brida Sac ha fatg la spediziun dals dus cudeschs «Amfibis» (12-1-2001) ed «Utschels» (7-11-2001) ed autras lavurs administrativas (50 uras).

3.5. *Niev vocabulari romontsch sursilvan-tudestg*

La Societad Retorumantscha figurescha sco coeditura da questa ovra da noss anteriur charedactur, dr. Alexi Decurtins. Felix Giger ha lavurà 20 uras e Brida Sac-Arquisch 15 uras per la promoziun da questa ediziun.

3.6. *Curatorium Vox Romanica*

L'Institut dal DRG è ex officio commember dal Curatorium Vox Romanica. Sco cassier ha Felix Giger impundì 10 uras per questa instituziun.

3.7. *Lectorats*

Kuno Widmer ha lectorà ils artichels da Gunhild Hoyer per las Annalas 114 e duvrà per questa lavur 18 uras.

Carli Tomaschett ha fatg ina lectura critica dal «Cumpendi d'istorgia grischuna» dad A. Collenberg (18 uras).

Claudio Vincenz ha impundì 26 uras per controllar e curreger las glistas «verb + adv.» da la lavur da Mário Eduardo Viaro: *A construção verbo+advérbio de lugar no romanche. Herança latina ou decalque germânico?* publicgada a Sao Paulo 2001.

4. Relaziuns publicas

4.1. Visitas

Nus avain impundì ca. 25 uras per preschentar l'Institut dal DRG a differents classas ed ad autras visitas:

Ils 15 da favrer ha Carli Tomaschett preschentà noss Institut a Werner Carigiet ch'è arrivà cun ina studenta e dus students da l'università da Turitg.

Ils 31 da matg ha il charedatur preschentà noss Institut a Peder Andri Parli ed a 22 student(a)s da la Scola auta per tecnica ed economia.

Ils 27 da settember ans ha visità Mevina Puorger cun 15 student(a)s da ses curs da rumantsch a l'università da Turitg (preschentaziun entras il charedatur).

Ils 1. d'october han Carli Tomaschett e Claudio Vincenz preschentà il DRG a duas classas rumantschas da la Scola chantunala e fatg lavurs en gruppas (1. retschertgas en il material dals Cudeschs da nums, 2. analisa linguistica da cedels selecziunads), quai en il rom d'ina emna da project «Las instituziuns romantschas», organisada da magister Gion Lechmann.

4.2. Infurmaziuns

Infurmaziuns a bucca ed en scrit avain nus dà a ca. 200 persunas ed instituziuns impundend per quai ca. 325 uras da lavur.

4.3. Congress, colloquis, occurrenz

Ils 18 da settember è il charedatur stà a Berna per sa laschar infurmar davart il tema «Das Buch als Megabyte», aspects actuals e futurs da la publicaziun electronica.

Ils 21–22 da settember ha la redacziun participà a la Conferenza interuniversitara rumantscha a Schwarzsee. Tema: Ediziuns rumantschas.

Ils 5 d'october è il charedatur stà preschent al colloqui «La fin du 'small is beautiful'. La situation de la relève dans les petites disciplines», organisà da l'ASSMS a Neuchâtel.

Ils 8–9 d'october è il charedatur stà a Trier per incumbensa da l'ASSMS per sa laschar infurmar davart il tema «Standards und Methoden der Volltextdigitalisierung».

4.4. Assistenza ad examens

Marga Annatina Secchi è era stada quest onn experta als examens finals da talian e franzos al Seminari da magisters ed a quels da rumantsch a la Scola da dunnas. Quests examens han gè lieu ils 14, ils 25 ed ils 26 da zercladur.

4.5. Mediums

Gion Gaudenz ha preschentà en La Quotidiana 2001, nr. 216 e 217 il fascichel dubel 141/142 sut il titel «Dal 'led' fin tal 'let'».

Il Radio Rumantsch (redactura Daniela Cavelti) ha envidà la redacziun a re-
deger en il rom da l'emissiun «Arcada» ina curta contribuziun mensila dad 8-
12 minutas, intitulada «Il plaid dil meins». Nus avain discurrì davart ils temas
suandants:

Felix Giger:

Il DRG (1-1-2001), *Tscheiver* (5-2-2001).

Carli Tomaschett:

Il gliendisdis (2-4-2001), *Da lumbards e lumbarduns* (3-9-2001).

Claudio Vincenz:

Calonda - calender - nums dils meins (5-3-2001), *Tschuncheismas*
(4-6-2001), *Raccolta* (1-10-2001), *Sogn Martin* (5-11-2001).

Kuno Widmer

Via rodlanda e fögl volant (7-5-2001), *Naiv e naivera* (3-12-2001).

4.6. Regals a l'Institut

4.6.1. Regals a la biblioteca

Nus retschavain mintg'onn ina gronda quantidad da cudeschs, brochuras,
artitgels (separats) etc. dals auturs sezs u dad auters donaturs, per la gronda
part dublettas che nus dain vinavant a student(a)s u ad autras persunas inte-
ressadas.

4.6.2. Auters regals

Max Kettner (Stuttgart) ha regalà a l'Institut la documentaziun da sia
«Uniun rumantscha da Stuttgart», sia corrispondenza privata rumantscha e la
documentaziun per ses cudesch «Hausinschriften» (publitgà l'onn 1989) ense-
men cun ca. 770 fotografias d'inscripziuns. Quellas avain nus gia integrà en
nossa fototeca.

4.7. Referats, publicaziuns

Felix Giger:

- *Dat ei in drama da Josef d'Egipta screts da Duri Champel?* Referat en il
rom da la Conferenza interuniversitara rumantscha dals 21-22 da settem-
ber a Schwarzsee.
- *Litteratura en la 5avla e 6avla classa primara*. Seminari en il rom da la
«Scolaziun da magisters», ils 28 da november a Mustér.

Claudio Vincenz:

- «*Den Bock zum Gärtner setzen*» - «*far pertgierar il giat la schunscha*».
Remarcas sur dalla moda da translatar da G. Th. de Castelberg (1748-
1818). - En: *Annalas* 114 (2001), 81-100.
- *La lavur vid il DRG*, «Nossas seras», 4-4-2001 a Mustér.

- *Ils autografs da G. Th. de Castelberg (1748–1818) – co edir e per tgi?*
Referat en il rom da la Conferenza interuniversitara rumantscha dals 21–22 da settember a Schwarzsee.

Marga Annatina Secchi:

- *Preschentaziun dal DRG* (rumantsch e tudestg) al 29avel curs da rumantsch da la Fundaziun Chesa Planta, ils 13 da fanadur a Samedan.
- *Il giat en il material dal DRG*. Seminari en rumantsch en il rom dal 29avel curs da rumantsch da la Fundaziun Chesa Planta, ils 13 da fanadur a Samedan.

5. Instanzas

5.1. *Academia svizra per las ciencias morales e socialas (ASSMS)*

L'ASSMS cun sia Cumissiun per ils vocabularis naziunals sut la presidenza da prof. dr. Roland Ris è fitg bainvulenta vers il DRG. Er quest onn, sco tuts ils ultims, avain nus retschavì tut ils daners che nus avain giavischè senza la minima reducziun, q.v.d. che la piazza dividida da las documentalistas ha pudì vegnir auzada da 100% sin 120% (Juliana Tschuor 70%, Anna-Maria Genelin 50%).

Il charedactur ha gì da far quest onn in ulteriur rapport per l'Academia, intitulà «Ergänzungsbericht zum Entwicklungsbericht über die Nationalen Wörterbücher», per mauns da l'Uffizi federal per scolaziun e scienza.

En il rom da quest rapport ha l'Uffizi federal per scolaziun e scienza pretendì in'evaluaziun da nossa lavur e da noss sistem electronic entras in expert da l'exteriur, prof. dr. Kurt Gärtner da l'universitad da Trier. Quel ans ha visità ils 14 da november. Ses rapport per mauns da l'Uffizi federal per scolaziun e scienza è fitg positiv per il DRG.

5.2. *Cumissiun filologica dal DRG*

La Cumissiun filologica sa cumpona da prof. dr. Georges Darms, president, dr. Jachen Curdin Arquint, prof. dr. Alexi Decurtins, dr. Hans-Peter Ehrliholzer, lic. fil. Matthias Grünert, dr. Gunhild Hoyer e prof. dr. Hans Stricker. Ella ha salvà sia 123avla sesida ils 17 da favrer 2001 en ils biros dal DRG.

La redacziun engrazia per la gronda lavur da correctura e da controlla che la cumissiun ha prestà er quest onn.

Cuira, ils 31 da december 2001

Institut dal DRG
*Felix Giger, Carli Tomaschett,
 Claudio Vincenz, Marga Annatina Secchi,
 Kuno Widmer, Anna-Maria Genelin,
 Juliana Tschuor, Brida Sac-Arquisch,
 Alexa Pelican-Arquisch*